

Egy kísérlet feltámadása. A könyvbe nyomtatott címléírásokról

Sok könyvtáros álma a könyvbe nyomtatott címléírás. Jó évtizede az Egyesült Államokban a Library of Congress nagyarányú kísérletet folytatott ennek megvalósítása érdekében. A CIS /Cataloguing in Source = katalogizálás a forrásnál/ ismertté vált program a könyvtári életben végső soron negatív eredménnyel zárult: a Library of Congress nem vállalta a munka folytatását. Az elutasítást a viták sora követte, egyesek nem adták fel a megoldás reményét. Ezek között erősen harcolt a kérdés újrafelvételéért a nemrégiben elhunyt Joseph L. WHEELER. Az 1970-es ALA /American Library Association = Amerikai Könyvtárosgyesület/ konferencián tartott előadásával elérte, hogy ismét foglalkozzanak az ügygel. A Library Resources and Technical Services 1971 év téli számát¹ a szerkesztőség WHEELER emlékének, a CIS kísérlet kudarcá elemzésének és a Library of Congress új kísérletsorozata megindításának a CIP-nek /Cataloguing in Publication = könyvbe nyomtatott katalóguscédulák/ szentelte. A CIP program keretében készülő leírások mindazt az adatot tartalmazni fogják, amelyeket a teljes címléírásnak tartalmaznia kell, kivéve a címadatok befejezése és a keretmegjelölés közti adatokat, azaz az impresszumadatokat, mivel a CIS során ezekben mutatkozott a legnagyobb hibaszázalék és ugyanakkor ezeket az adatokat a legkönnyebb a könyv kézbevitelével kiegészíteni.

A tervekből azóta valóság lett, alakulását figyelemmel követhetjük. 1971 júliusában indult meg az új kísérletsorozat. Az első hírek szerint 27 nagy kiadó vett részt a programban, amely 1973 végéig kísérleti jellegű,

azt követően pedig valamennyi kiadványra kiterjed. Egyidejűleg a MARC keretében mágnesszalagon is forgalomba kerülnek az előzetes leírások, a könyv megjelenése után a MARC szalagok a teljes adatokkal kiegészülnek. Egy további beszámoló közli, hogy az eredeti 27 kiadó helyett 95 kiadó jelentette be részvételi szándékát, ezek közül 54 azonnal belépett. 1970-es adatok szerint az 54 kiadó 9000 művet jelentetett meg, ez kb. a kereskedelmi forgalomban lévő kiadványok 25%-t reprezentálja. Az első két hónapban 140 művet dolgoztak fel, az adatokat 3-5 munkanap alatt adták meg a kiadóknak. Az év végére 1000 kötetre emelkedett a lírt művek száma és ezek között vannak kötetek, amelyeknek megjelenése csak 1972 augusztusára várható, tehát a megjelenés előtt 8 hónappal az adatok MARC szalagra kerültek.

1972 közepére 160 kiadótól kb. 17 000 mű feldolgozására számítottak; ez már a kereskedelmi forgalomba kerülő művek 50%-a.

A CIP elősegítésére könyvtárosok, kiadók és más szervezetek részvételével munkaértekezleten vitatták meg az addigi tapasztalatokat.

A Library of Congress új programjának erős külföldi visszhangja van és hatása ösztönzőnek mutatkozik. Így pl. Sao Paulo /Brazília/ könyvkiadói és a Comeria Brasileira do Livro is megszervezte a könyvbe nyomott címléírásokat, a National Central Library, Taipei /Tajvan/ 1971 szeptemberétől 4 nagy kiadóval kezdte meg a maga CIP programját.

/DWF, 20.k. 1972. 2.sz. p.128. — LC Inf.B. 30.k. 1971. 38.sz. p.531-534.; 48.sz. p.678.; 39.sz. p.548.; 52.sz. p.741.; 31.k. 1972. 2.sz. p.1-7.; 7.sz.p.74./

* LRTS, 15.k. 1.sz. 1971.tél